

10. Бандурка О. О. Організаційно-правові засади проведення податковою міліцією перевірок суб'єктів підприємницької діяльності : [наук.-практ. посіб.] / О. О. Бандурка. – Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2005. – 240 с.

11. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : Перун, 2003. – 1440 с.

12. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності : указ Президента України від 23 серп. 1998 р. № 817/98 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 30 – Ст. 2.

13. Про затвердження Порядку планування контрольно-ревізійної роботи Державною фінансовою інспекцією та її територіальними органами : постанова Кабінету Міністрів України від 8 серп. 2001 р. № 955 // Офіційний вісник України. – 2001. – 23 серп. – № 32. – Ст. 212.

14. Про затвердження Порядку проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою : постанова Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2006 р. № 550 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 16. – Ст. 215.

15. Про затвердження Переліку питань для здійснення планових перевірок органами Пенсійного фонду України та форми Акта, що складається за їх результатами : постанова Правління Пенсійного фонду України від 31 берез. 2011 р. № 9-1 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 35. – Ст. 126.

Надійшла до редколегії 17.02.2012

ИВАНЦОВ В. А. ПРОБЛЕМЫ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОВЕРОК ОТНОСИТЕЛЬНО ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ПРАВОНАРУШЕНИЯМ В СФЕРЕ ФИНАНСОВ

Рассмотрены нормативные основания проведения проверок относительно противодействия правонарушениям в сфере финансов. Определены конкретные проблемы применения проверок субъектами противодействия правонарушениям в сфере финансов. Предложены изменения в действующее законодательство, которые должны улучшить эффективность проведения проверок относительно противодействия правонарушениям в сфере финансов.

IVANTSOV V. THE PROBLEMS OF REALIZATION OF CONTROL PROCEDURE IN THE SPHERE OF FINANCE

The article is devoted to the problem of legal regulation of control procedures against financial crimes. Particular problems of realization of control procedures by the officials in the sphere of finance are determined. The changes to the legislation to improve effectiveness of procedures against financial crimes are offered.

УДК 342.51

В. Ф. КОВАЛЬ,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ,

начальник Головного управління податкової міліції Державної податкової служби України

ЩОДО ПИТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Розглянуто сутність, значення та складові матеріально-технічного забезпечення органів Державної податкової служби України. Запропоновано авторське бачення удосконалення матеріально-технічного забезпечення структурної взаємодії підрозділів Державної податкової служби України.

У своїй діяльності структурні підрозділи Державної податкової служби (далі – ДПС) України використовують різноманітні матеріально-технічні ресурси, які в процесі діяльності зі структурної взаємодії підлягають споживанню та поповненню. Повноцінність матеріально-технічного забезпечення структурних одиниць ДПС України є запорукою якісного виконання обов'язків податкових органів. В юридичній науці питання матеріально-технічного забезпечен-

ня органів державної влади, зокрема ДПС України, розглядалися у працях О. М. Бандурки, О. О. Бандурки, Ю. П. Битяка, М. С. Ільницького, О. О. Крилова, В. М. Тесленко, В. В. Іванова та інших науковців. Розвиток науково-технічного прогресу відбивається на матеріально-технічних ресурсах, тому здобутки юридичної науки в цьому напрямку частково втрачають актуальність, що потребує їх удосконалення. Для встановлення модернізації матеріально-

технічного забезпечення необхідно дослідити вказане питання в комплексі досягнень юридичної та економічної науки. Тому **метою** даної публікації є розгляд деяких актуальних проблем матеріально-технічного забезпечення структурних підрозділів ДПС України та надання пропозицій щодо їх вирішення.

Матеріально-технічне забезпечення – складний соціально-економічний процес. За умов сучасних форм господарювання та наявності різних форм власності важливого значення набуває вивчення кон'юнктури ринку, пошуку найбільш вигідних постачальників, визначення потреб у ресурсах та контроль за виконанням умов постачання.

Процес забезпечення (постачання) складається з кількох взаємопов'язаних актів:

- вивчення потреб у певному виді матеріальних цінностей та відповідних фінансових можливостей;
- проведення тендерів на поставку продукції або (та) послуг;
- підготовка, укладення договорів;
- отримання ресурсів, передача їх споживачам [1, с. 153].

Даний процес здійснюється всіма органами ДПС України у межах компетенції.

Особлива роль у процесі ефективного, надійного й чітко налагодженого матеріально-технічного забезпечення діяльності органів (підрозділів) ДПС України належить їх керівникам. Питання вирішуються кожним керівником щодо підлеглих, безпосередньо йому підпорядкованих, і в межах компетенції та ресурсних можливостей. Це вимагає від керівника знання матеріальних, технічних і фінансових засобів очолюваної ним управлінської структури.

Будучи розпорядником бюджетних кредитів, керівники органів ДПС України несуть персональну відповідальність за фінансову діяльність підпорядкованих органів. Дане право й обов'язок керівника в сучасних умовах набуває особливого значення. На відміну від держав із стабільною економікою, в Україні йому необхідно докладати чимало зусиль для мінімально достатнього фінансового забезпечення відповідного органу, що дає можливість виконувати покладені на нього завдання [1, с. 155].

Матеріально-технічне забезпечення є об'єктивною передумовою виконання органами ДПС України своїх завдань і кожного управлінського розпорядження. З цією метою ДПС України своїми нормативно-правовими документами формує структуру господарсько-фінансових зв'язків органів (підрозділів) ДПС України з урахуванням їх специфіки, для чого

у відповідних положеннях визначає компетенцію окремих суб'єктів управління у сфері матеріально-технічного і фінансового забезпечення її діяльності.

Ефективність діяльності структурних підрозділів ДПС України залежить від ресурсів, які витрачаються на досягнення позитивного результату діяльності. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення управління органами ДПС України – це система товарно-грошових і господарських відносин, які виникають між органами ДПС України та їх підрозділами, з одного боку, й органами влади, підприємствами, організаціями – з іншого, у процесі постачання матеріально-технічних і військових ресурсів (паливо, обладнання, речове майно, будівельні та інші матеріали, зброя та боєприпаси); виконання договорів купівлі-продажу; надання матеріально-технічної допомоги та фінансування їх діяльності [2, с. 268]. Матеріально-технічне забезпечення складається з матеріальних та технічних ресурсів. Звернемося до аналізу використаних дефініцій.

Ресурси (фр. *ressources* – засоби, запаси, можливості, джерела) в економіці розглядають як складові елементи виробничого потенціалу, якими володіє окрема країна чи світове співтовариство і які використовуються для економічного, соціального, науково-технічного розвитку [3, с. 18]. Матеріальними ресурсами називають основні та оборотні засоби виробництва, які використовуються (або можуть бути використані) у виробничому процесі та формують його матеріально-речову базу [4, с. 463]. За джерелами формування вони поділяються на власні та ті, що закуповуються; за ступенем участі у процесі створення матеріальних благ та послуг – на матеріальні ресурси основного виробництва, обслуговування основного виробництва, управління виробництва [5, с. 123]. Наприклад, в органах ДПС України застосовують такі матеріальні ресурси, як автомобілі та оргтехніка. Технічні ресурси – це виробничі потужності та їхні особливості, устаткування, матеріали тощо [6], зокрема електронні мережі зв'язку між структурними підрозділами ДПС України, система сигналізації.

Необхідно зауважити, що місцеві ДПС як структурні підрозділи ДПС України мають правовий статус юридичної особи. З цього випливає, що облік матеріально-технічного забезпечення повинен здійснюватися відповідно до Інструкції з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ [7]. Відповідно до зазначеного нормативного акта матеріальні цінності бюджетної установи становлять:

а) необоротні активи – будинки та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади та інвентар, робочі і продуктивні тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби (крім земельних ділянок та капітальних витрат на поліпшення земель), експонати зоопарків, виставок, бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, білізна, постільні речі, одяг та взуття, тимчасові нежитульні споруди, природні ресурси, інвентарна тара, матеріали довготривалого використання для наукових цілей, авторські та суміжні з ними права, інші нематеріальні активи;

б) запаси – сировина і матеріали, обладнання, конструкції і деталі до установки, спецобладнання для науково-дослідних робіт за господарськими договорами, будівельні матеріали, інші виробничі запаси, тварини на вирощуванні і відгодівлі, малоцінні та швидко зношувані предмети, матеріали для навчальних, наукових та інших цілей, продукти харчування, медикаменти і перев'язувальні засоби, господарські матеріали і канцелярське приладдя, паливо, горючі і мастильні матеріали, тара, запасні частини до машин і обладнання та інші матеріали.

Таким чином, матеріальне-технічне забезпечення органів ДПС України складається з матеріальних та технічних ресурсів, які обліковуються відповідно до правил бухгалтерського обліку для бюджетних установ. Матеріальні цінності, що надходять до органів ДПС України різними шляхами постачання, є державною власністю і мають бути належним чином взяті на облік, передані на збереження чи в експлуатацію матеріально-відповідальним особам. До матеріально-технічного забезпечення, що використовується органами ДПС України, належать матеріальні (капітальні споруди, автомобілі, оргтехніка, засоби зв'язку та інші) та нематеріальні активи (об'єкти інтелектуальної власності).

У структурах ДПС України організується матеріально-технічне забезпечення, яке включає: визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах, пошук і купівлю ресурсів, організацію доставки, зберігання й видачі окремим структурним підрозділам. У п. 2.7 Регламенту Державної податкової служби України [8] передбачено, що адміністративно-господарське забезпечення діяльності ДПС України здійснює підрозділ адміністративно-господарського забезпечення ДПС України. Адміністративно-господарське забезпечення включає ведення обліку об'єктів державної власності, що перебуває в управлінні ДПС України, здійснює контроль за ефективним використанням та зберіганням таких об'єктів, створення належних побутових

умов для забезпечення діяльності ДПС України, забезпечення та контроль за належним технічним та санітарним станом адміністративних будинків ДПС України та прилеглих до них територій, за раціональним розподілом, використанням і експлуатацією автомобільного транспорту у системі органів ДПС, а також ведення складського господарства та здійснення організаційних заходів з питань охорони праці, пожежної безпеки, надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і цивільної оборони тощо. З огляду на це можна зробити висновок, що матеріальне-технічне забезпечення діяльності ДПС України, зокрема взаємодії її структурних підрозділів, здійснюється спеціальним органом при ДПС України.

Спеціальним органом із матеріально-технічного забезпечення органів ДПС України є Департамент адміністративно-господарського забезпечення, який складається з Управління документального забезпечення (до нього входять відділ реєстрації кореспонденції, відділ електронної обробки документів та архіву); Управління господарського забезпечення (до нього входять відділ господарського забезпечення та пожежного нагляду, відділ по роботі з об'єктами державної власності та закупівель, сектор транспортного забезпечення, сектор матеріально-технічного забезпечення); Управління капітального будівництва та розвитку (до нього входять відділ організації будівництва та капітального ремонту, відділ соціального забезпечення та обліку нерухомого майна); сектора зв'язку; сектора мобілізаційної роботи та цивільного захисту [9]. Таким чином, діяльність щодо матеріально-технічного забезпечення ДПС України складається з наступних напрямків: документальне забезпечення; господарське забезпечення; капітальне будівництво; забезпечення зв'язку.

Адміністративно-господарські підрозділи регіональних структур ДПС України наприкінці кожного поточного року подають у Департамент адміністративно-господарського забезпечення заявки на придбання необхідних матеріально-технічних ресурсів. Матеріально-технічне забезпечення здійснюється шляхом: вивчення потреб у матеріально-технічних ресурсах; проведення тендерів на поставку продукції або (та) послуг; підготовка, укладення договорів; отримання ресурсів, передача їх структурним підрозділам ДПС України. Постачання матеріально-технічних ресурсів має бути своєчасним, комплексним і з мінімальними витратами. Однак на практиці у зв'язку з неповним фінансуванням неможливо задовольнити всі потреби в матеріально-технічних ресурсах. Наприклад, у

річному плані державних закупівель у ДПС України Харківської області в 2011 р. на березень 2011 р. було передбачено лише послуги з передавання даних і повідомлень [10], а згідно з річним планом державних закупівель ДПС в Івано-Франківській області на лютий 2012 р. було заплановано тільки закупку – оплати тепlopостачання та електроенергії [11].

Забезпечення матеріально-технічними ресурсами податкової міліції здійснюється структурами органів ДПС України. Окремого відділу з матеріально-технічного забезпечення податкової міліції при Головному управлінні податкової міліції не передбачено. Слід зазначити, що в межах модернізації забезпечення матеріально-технічними ресурсами між структурами ДПС бажано передбачати окрему структурну одиницю з матеріально-технічного забезпечення податкової міліції, адже для податкової міліції властивий специфічний вид матеріально-технічного забезпечення, зокрема для підрозділів податкової міліції необхідне військове постачання, під яким розуміють забезпечення майном особливого призначення за встановленими нормами, таблицями та штатами (спорядження, військова та спеціальна техніка, обладнання тощо). Крім того, для ефективної діяльності податкової міліції необхідна спеціальна техніка: засоби фотозйомки, аудіозйомки, відеозасоби, засоби спостереження. Для придбання вказаної техніки необхідні спеціальні знання та режим секретності. Все це підкреслює доцільність введення відділу з матеріально-технічного забезпечення податкової міліції.

Окремою проблемою є вдосконалення матеріально-технічного забезпечення взаємодії підрозділів системи ДПС України. На сьогодні матеріально-технічне забезпечення взаємодії між структурними підрозділами ДПС України може здійснюватися за допомогою засобів зв'язку, використання інформаційних ресурсів, будинків, автомобілів; зокрема, для оперативного вирішення питань за межами адмінбудинків ДПС України встановлюється чергування службових автомобілів. На нашу думку, вказана система матеріально-технічної взаємодії є недосконалою, оскільки не враховує специфіку структурних підрозділів ДПС України. Наприклад, податковій міліції потрібна матеріально-технічна база спеціального зв'язку з іншими підрозділами ДПС України про негайне повідомлення, про податкові злочини та оперативні дії. Таким чином, необхідно розробити Концепцію матеріально-технічного забезпечення взаємодії підрозділів ДПС України, яка буде включати наступні напрямки: розробка окре-

мої системи зв'язку між підрозділами ДПС України; власні матеріально-технічні ресурси окремої структури ДПС; матеріально-технічні ресурси загального користування; порядок розподілу матеріально-технічних ресурсів між структурними підрозділами ДПС України.

Необхідно зауважити, що матеріально-технічне забезпечення взаємодії між структурними підрозділами ДПС України залежить від бюджетного фінансування, тому ДПС України щорічно готує пропозиції до проекту Державного бюджету щодо матеріально-технічного забезпечення системи органів ДПС України. Фінансування ДПС України передусім спрямоване на розвиток матеріально-технічної бази, на оплату праці та заохочення працівників податкових органів.

Аналізуючи дані, що містяться у Звіті Міністерства фінансів України про витрачання бюджетних коштів за 2010 р. [12], можна стверджувати, що матеріально-технічне забезпечення органів ДПС України спрямоване на: кадрове забезпечення, інформаційне забезпечення та модернізацію діяльності ДПС України, однак спеціального напрямку удосконалення матеріально-технічної взаємодії структурних підрозділів системи податкових органів не передбачено. Отже, дана проблема потребує свого вирішення. Пропонуємо при проектуванні бюджетного фінансування органів ДПС України передбачити окремий кошторис на удосконалення взаємодії структурних підрозділів ДПС.

Для удосконалення матеріально-технічного забезпечення структурної взаємодії підрозділів ДПС України в Плані роботи Державної податкової служби на I квартал 2012 р. передбачено здійснення заходів щодо розвитку матеріально-технічної бази ДПС України та регіональних ДПС, поліпшення умов праці працівників, забезпечення та оснащення сучасними системами зв'язку, усіх видів інженерних комунікацій тощо [13]. У цьому напрямку в сфері взаємодії структурних підрозділів передбачено поліпшення матеріально-технічного становища податкової міліції. Так, ДПС України 20 березня 2012 р. уклала угоду з «ДП Автобаза Державної податкової адміністрації», відповідно до якої у 2012 р. буде здійснюватися закупка автомобілів для податкової міліції на суму 7,78 млн грн. [14].

Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна зробити такі **висновки**.

У межах модернізації забезпечення матеріально-технічними ресурсами між структурними підрозділами системи органів ДПС України необхідно передбачити окрему структурну одиницю з матеріально-технічного забезпечення

податкової міліції. Також слід розробити і затвердити наказом ДПС України «Концепцію матеріально-технічного забезпечення взаємодії підрозділів ДПС України», яка повинна включати такі напрямки: встановлення загальної потреби в матеріально-технічних ресурсах для взаємодії структурних підрозділів ДПС України, розроблення матеріально-технічної системи зв'язків між підрозділами ДПС України; власні

матеріально-технічні ресурси окремих структур ДПС; матеріально-технічні ресурси загального користування; порядок розподілу матеріально-технічних ресурсів між структурними підрозділами ДПС України, джерела покриття потреб у матеріально-технічних ресурсах тощо. На підставі такої Концепції необхідно прийняти окремий розділ у щоквартальних планах діяльності ДПС України на 2012 рік.

Список використаної літератури

1. Касьяненко М. М. Організація роботи та управління органами державної податкової служби України : навч. посіб. / М. М. Касьяненко, М. В. Гринюк, П. В. Цимбал. – Ірпінь : Акад. ДПС України, 2001. – 229 с.
2. Рева Т. М. Податковий менеджмент : навч. посіб. / Т. М. Рева. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 282 с.
3. Економіка зарубіжних країн : підручник / А. С. Філіпенко. – К. : Либідь, 1998. – 256 с.
4. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1 / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій ; за ред. С. В. Мочерного. – Л. : Світ, 2005. – 616 с.
5. Фатхудинов Р. А. Система менеджмента : учеб.-практ. пособие / Р. А. Фатхудинов. – 2-ое изд. – М. : Интел-Синтез, 1997. – 352 с.
6. Вовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи [Електронний ресурс] / Ірина Вовк // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1 (4). – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Sepid/2011_1/11vippsp.pdf.
7. Про затвердження Інструкції з обліку основних засобів та інших необоротних активів бюджетних установ [Електронний ресурс] : наказ Держ. казначейства України від 17 лип. 2000 р. № 64. – Режим доступу: <http://www.linux.kiev.ua/ua/docs/legal/oblik>.
8. Про затвердження Регламенту Державної податкової служби України [Електронний ресурс] : наказ Держ. подат. служби України від 27 жовт. 2011 р. № 9. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/diyalnist-dpa-ukraini/zakonodavstvo-pro-diyalnis/nakazi-pro-diyalnist/53566.html>.
9. Структура Департаменту адміністративно-господарського забезпечення [Електронний ресурс] / Державна податкова служба України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/pro-dpa-ukraini/struktura-dps/01-department-administrati/struktura-departamentu-adm>.
10. Річний план державних закупівель [Електронний ресурс] : затв. рішенням ком. з конкурс. торгів від 24 лют. 2011 р. № 1 / Державна податкова служба у Харківській області. – Режим доступу: <http://www.dpa.kharkov.ua/page1.php?topic=richpl>.
11. Річний план закупівель на 2012 рік [Електронний ресурс] : затв. рішенням ком. з конкурс. торгів від 20 лют. 2012 р. № 1 / Державна податкова служба в Івано-Франківській області. – Режим доступу: http://www.odpa.if.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4769:-2012-&catid=87:2010-05-25-09-23-29&Itemid=135.
12. Про затвердження Звіту Міністерства фінансів України про витрачання бюджетних коштів за 2010 рік [Електронний ресурс] : наказ М-ва фінансів України від 11 лют. 2011 р. № 80. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=299825&cat_id=299818.
13. План роботи Державної податкової служби України на I квартал 2012 року [Електронний ресурс] / Державна податкова служба України. – Режим доступу: <http://www.sts.gov.ua/diyalnist-dpa-ukraini/plani-ta-zviti-roboti-dpa-u/59465.html>.
14. Вісник державних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tenderond.at.ua/news/fotoarkhiv_zhurnal_visnik_derzhavnikh_zakupivel/2012-02-23-22.

Надійшла до редколегії 15.04.2012

КОВАЛЬ В. Ф. К ВОПРОСУ О МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СТРУКТУРНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ СИСТЕМЫ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ НАЛОГОВОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

Рассмотрена сущность, значение и составляющие материально-технического обеспечения органов Государственной налоговой службы Украины. Предложено собственное видение совершенствования материально-технического обеспечения структурного взаимодействия подразделений Государственной налоговой службы Украины.

KOVAL V. ON THE ISSUE OF MATERIAL TECHNICAL PROVIDING OF STRUCTURAL SUBDIVISIONS OF THE STATE TAX SERVICE OF UKRAINE

The nature, value and parts of material and technical providing in the State Tax Service of Ukraine are reviewed. The author's vision of improving the material and technical providing of the structural interaction of State Tax Service is proposed.